

Toimintasuunnitelma vuodelle 2023

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto

Sisältö

1 Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto	3
1.1 Liiton toiminnan lähtökohdat	3
1.2 Jäsenet	4
2 Liiton hallinnointi	4
2.1 Hallitus	4
2.2 Työryhmät ja sidosryhmätyöskentely	5
2.3 Toimisto ja henkilöstö	5
3 Toiminnan painopisteet 2023	6
3.1 Vahva vaikuttamistyö lastenkulttuurin aseman ja näkyvyyden parantamiseksi	6
3.2. Yhdenvertaisuutta kehittävät hankkeet ja toiminta	8
3.3. Lasten osallisuuden, kulttuurihyvinvoinnin ja alan kestävä kehityksen vahvistaminen	16
3.4 Toimiva verkosto – kehittyvä lastenkulttuuri	17
3.4.1 Kansainvälinen lastenkulttuuri	18
5 Talous	20

1 Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto

1.1 Liiton toiminnan lähtökohdat

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto edistää ammattimaisesti toimivien lasten- ja nuorkenkulttuurikeskusten toimintaedellytyksiä, lastenkulttuuritoiminnan yleistä kehitystä ja tunnetuksi tekemistä, vahvistaa lastenkulttuurin osaamista Suomessa sekä toimii jäsentensä verkostoitumisen ja yhteistyön mahdollistajana. Lisäksi liitto valmistelee ja koordinoi lastenkulttuurialan valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja hankkeita.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton keskeiset arvot ovat laatu, yhdenvertaisuus, lapsilähtöisyys ja taide. Liiton toiminta on monitasoista: kulttuuripoliittista vaikuttamista, alan etujen ajamista, lastenkulttuurikentän kehittämistä, yhteishankkeiden edistämistä sekä alan toimijoiden verkostoitumisen edistämistä.

Paikallisesti ja alueellisesti toimivien liiton jäsenten toiminta-alue käsittää yli puolet maan kunnista, lisäksi osa jäsenistä toimii valtakunnallisesti. Lastenkulttuuria tuottavat maassamme hyvin monenlaiset toimijat ja kiinnostus liiton toimintaa kohtaan on runsasta.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ry perustettiin 19.5.2015.

Liitto on jäsenenä seuraavissa järjestöissä:

Suomen taidekasvatuksen Observatorio

(liitto on toinen perustajajäsen)

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö, KULTA ry

Kulttuuria kaikille ry

Kulttuurihyvinvointipooli

Sivistystyönantajat, SIVISTA ry

Lastensuojelun Keskusliitto

Suomen nuorisotalan kattojärjestö Allianssi ry

SOSTE

European Network of Cultural Centres, ENCC

European Network of Observatories in the Field of Arts and Culture Education, ENO

(jäsenyys Suomen taidekasvatuksen observatorion kautta)

1.2 Jäsenet

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitossa on varsinaisina jäseninä organisaatioita, jotka ylläpitävät ammattimaisesti toimivia lastenkulttuurikeskuksia. Jäsenet ovat lastenkulttuurikeskuksen omistaja- tai ylläpitäjäyhteisöjä, kuten kuntia, järjestöjä tai muita vastaavia toimijoita, jotka eivät ensisijaisesti tavoittele taloudellista voittoa. Liitolla on toimintasuunnitelman kirjoitushetkellä (13.10.2022) 36 varsinaista jäsentä, jotka osallistuvat toimintaan muun muassa liiton sääntömääräisissä kokouksissa, jäsentapaamisissa, työryhmissä ja liiton projekteissa sekä vastaanottavat, tuottavat ja jakavat säännöllisesti tietoa valtakunnallisesta lastenkulttuuritoiminnasta. Varsinaisista jäsenistä on kuntaorganisaatioita (17), ja yhdistys-, yritys- tai säätiöpohjaisia toimijoita (19).

Liitolla on lisäksi 32 yhteistyöjäsentä, jotka eivät osallistu liiton sääntömääräisiin kokouksiin. Yhteistyöjäsenet saavat liiton toimistolta säännöllisesti tietoa valtakunnallisesta lastenkulttuuritoiminnasta.

Liiton jäsenorganisaatiot ovat kirjattuna liitteessä 1, Liiton jäsenet

2 Liiton hallinnointi

Keskeisistä asioista kuten toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta päättävät jäsenten sääntömääräiset kokoukset. Asiat valmistelee hallitus, jonka ohjaamana liiton henkilöstö toteuttaa toimintasuunnitelmassa linjattua toimintaa. Henkilöstön esimiehenä toimii toiminnanjohtaja, jonka esimiehenä toimii liiton hallituksen puheenjohtaja.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto järjestää vuoden aikana vähintään kaksi varsinaista kokousta, kevät- ja syyskokouksen, joissa käsitellään vähintään sääntömääräiset asiat. Näiden lisäksi liiton jäsenet voidaan kutsua tarvittaessa ylimääräisiin kokouksiin.

2.1 Hallitus

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton hallitukseen kuuluvat yhdistyksen sääntöjen mukaan puheenjohtaja ja 6–8 muuta jäsentä sekä heille valitut yleisvarajäsenet. Uudet hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle valitaan liiton syyskokouksessa 2.11.2022.

2.2 Työryhmät ja sidosryhmätyöskentely

Liiton toiminnan keskeisiä painopisteitä viedään eteenpäin vuorovaikutuksessa jäsenistön ja kentän merkittävien toimijoiden kanssa. Hallitus nimeää keskuudestaan työvaliokunnan, joka valmistelee hallitukselle asioita. Työvaliokunnan lisäksi tärkeässä roolissa ovat työryhmät ja teematapaamiset, jotka päätetään hallituksen järjestäytymiskokouksessa.

Työ- ja teemaryhmiä ovat

kansainvälisyystyöryhmä

viestintätyöryhmä

jäsenyystyöryhmä

kestävän kehityksen työryhmä

näyttelytyöryhmä

kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisryhmä

Työryhmien toiminnassa korostuu jäsenistön kanssa vahvassa vuorovaikutuksessa päivitetty uusi strategia. Tarvittaessa uusi hallitus nimeää erikseen perustettavia työryhmiä.

2.3 Toimisto ja henkilöstö

Liiton toimisto sijaitsee Tampereella. Toimiston kokoonpanoon kuuluvat toiminnanjohtaja, hallintosihteeri, koordinaattori, viestintäkoordinaattori, projektikoordinaattori sekä Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelman tiimi, jossa päällikkö, kolme koordinaattoria ja viestinnän suunnittelija. Harrastamisen Suomen mallin yhteyspisteen koordinaattori työskentelee Helsingissä Opetushallituksessa Liikkuva koulu -tiimissä.

Toiminnanjohtajan vastuulla on luoda liitolle hyvät suhteet keskeisiin verkostoihin, sidosryhmiin ja jäseniin. Viestintäkoordinaattori vastaa viestinnän kokonaisuudesta, koordinaattori voi kehittää jäsenpalveluja, varainhankintaa ja hankkeita.

Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmassa toimistolla työskentelevien työsuhteet jatkuvat kesän loppuun 2024. Vaikuttamistyön yhtenä keskeisenä tavoitteena on saada Taidetestaajat pysyväksi osaksi suomalaista peruskoulua.

Työhyvinvoinnista huolehditaan liiton henkilöstön vuotuisella työhyvinvointitoiminnalla. Liitolla on käytettävissä yksityisen opetusalan työehtosopimus, jota noudatetaan soveltaen.

3 Toiminnan painopisteet 2023

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton toiminnan painopisteet 2023

- 1. Vaikuttaa lastenkulttuurin asemaan ja näkyvyyteen maassamme**
- 2. Edistää yhdenvertaista kulttuurikasvatusta sekä taiteen ja kulttuurin harrastamista**
- 3. Vahvistaa lasten osallisuutta, kulttuurihyvinvointia ja kestäväää kehitystä**
- 4. Mahdollistaa maamme vaikuttavimman lastenkulttuurin asiantuntijaverkoston**

3.1 Vahva vaikuttamistyö lastenkulttuurin aseman ja näkyvyyden parantamiseksi

Maailmassa vallitsevan poikkeustilan myötä lastenkulttuurin aseman vahvistaminen on entistä tärkeämpää. Liitto tuo julkisessa keskustelussa esiin, ettei lastenkulttuuri näy riittävästi lasten ja nuorten hyvinvointia koskevissa asiakirjoissa.

Vuoden 2023 keskeisiä lastenkulttuurin toimintaedellytyksiin vaikuttavia yhteiskunnallisia tavoitteita ovat lastenkulttuurin rahoituksen nostaminen, Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelman saaminen pysyväksi osaksi suomalaista peruskoulua sekä kulttuuri- ja taideharrastusten vahvempi mukana olo Harrastamisen Suomen mallissa. Liitto tekee aktiivista vaikuttamis- ja brändiviestintää eri kanavissa ja kohderyhmissä ja on mukana vuoden 2023 eduskuntavaaleissa lastenkulttuurin hallitusohjelmataavoitteilla.

Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelma on kehittänyt taide- ja kulttuurialaa valtakunnallisesti ja nostanut nuoret kohderyhmänä esille. Vuoden 2023 aikana viestitään Taidetestaajien yhteiskunnallisista ulottuvuuksista ja valmistaudutaan jatkamaan toimintaa tulevaisuudessa. Ohjelmassa opitut asiat mm. yleisötyössä ja koulu yhteistyössä kehittävät koko toimialaa. Taidetestaajat toimii liiton hanke- ja hallinnointiosaamisen käyntikorttina.

TAVOITTEET

Laadukkaat lastenkulttuuripalvelut huomataan ja niiden hyvinvointivaikutukset tunnustetaan yhteiskunnan muutosprosesseissa- ja ohjelmissa. Liiton ja sen jäsenten asiantuntija-asema tunnustetaan laajemmin toimintaympäristössä. Liitto tunnetaan alan valtakunnallisena kärkitoimijana Suomessa ja kansainvälisesti.

Kansanedustajat ja europarlamentaarikot tunnustavat lastenkulttuurin yhteiskunnallisen merkityksen ja toimivat lastenkulttuurin edistämiseksi.

Lastenkulttuurin näkyvyyden vahvistamiseksi liiton viestintä on suunnitelmallista ja seurantaan perustuvaa. Viestintä saavuttaa jatkuvasti suuremman yleisön ja se sitouttaa kohderyhmiä toimintaan.

TOIMENPITEET

Liitto valmistelee lausuntoja sekä kannanottoja ja osallistuu valtakunnallisten työryhmien työskentelyyn. Vuonna 2023 päätavoitteena on edistää lastenkulttuurin hallitusohjelmata-voitteita.

Liitto lähestyy kansanedustajia ja europarlamentaarikoita säännöllisesti, jotta he tunnustavat lastenkulttuurin yhteiskunnallisen merkityksen ja huomioivat lastenkulttuurin päätöksenteossa.

Liitto tekee tiivistä yhteistyötä useiden sidosryhmien ja kumppanien kanssa lastenkulttuurin edistämässä ja tunnetuksi tekemisessä. Osallistutaan mm. KULTA ry:n toimintaan ja yhteiseen kulttuurialan vaikuttamistyöhön. Yhteiskunnallista vaikuttamista tehdään myös osana Taidekasvatuksen observatoriota.

Valmistellaan uuden kansallisen lastenkulttuuripolitiikan ohjelmatyötä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa.

Liitto vaikuttaa aktiivisesti niiden järjestöjen toimintaan, joiden jäsenenä se on

Toiminnan kehittäminen ja kulttuuripoliittinen vaikuttaminen pohjautuu tilasto-, tutkimus- ja asiantuntijatietoon, ja ajanmukainen argumentointimateriaali on käytössä kaikissa jäsenorganisaatioissa.

Liiton jäsenet ottavat käyttöön uusitun tilastointimallin. Tilastojen jatkuvuuden vuoksi uutta tilastointimallia käytetään ainakin viisi vuotta eteenpäin. Viestinnässä mallinnetaan taiteen tiedotuskeskuksia ja tehdään yhteistyötä taiteen tiedotuskeskusten kanssa, jotta lastenkulttuurista kerättävä tieto on yhdenvertaista muun taiteen kentän kanssa.

Jäseniä kannustetaan osallistumaan alueillaan yhteiskunnan muutoksiin niin kunnan, maakunnan kuin valtakunnan tasolla.

Liiton viestintä on avainroolissa lastenkulttuurin aseman vahvistamisessa ja näkyvyyden parantamisessa. Viestintä nostaa laadukkaasti lastenkulttuurin ja sen tekijät näkyviin viestinnässä, kulttuurin kentällä, yhteiskunnassa ja päätöksenteossa.

3.2. Yhdenvertaisuutta kehittävät hankkeet ja toiminta

Liitto hakee aktiivisesti rahoitusta yhdenvertaisuutta kehittäviin hankkeisiin sekä osallistuu kumppanina hankkeisiin, jotka ovat liiton strategian mukaisia.

TAVOITTEET

Liitto on haluttu kumppani hankkeissa ja toimintavuonna käynnistyy vähintään kaksi uutta hanketta, joissa liitto on koordinaattorina tai kumppanina.

Käynnissä olevat hankkeet viedään loppuun onnistuneesti ja hankesuunnitelmien mukaisesti. Tavoitteet ja toimenpiteet on kerrottu alempana hanke-/toimintakohtaisesti.

TOIMENPITEET

Hankkeita haetaan aktiivisesti. Liiton toimisto arvioi liiton saamat hanke-ehdotukset kriittisesti ja vie esitykset hallitukseen.

Vuonna 2023 alkavaksi on valmisteltu Luova Eurooppa -ohjelman hanketta, lastenkulttuurin kulttuuriperinnön hanketta ja aivan loppuvuodesta 2022 käynnistyi Suomen Kulttuurirahaston rahoittama Lastenkulttuuria ukrainalais-pakolaisille -hanke, jonka toteuttajina ovat jäsenorganisaatiot eri puolilla Suomea.

Taidetestaajat – Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma

Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelman kuudentena lukuvuonna 2022–23 tehdään yhteensä yli 137 000 vierailua 65 taidekohteeseen ympäri Suomen. Koulut saavat valita itse, haluavatko ne tehdä kaksi alueellista vierailua oman tai naapurimaakunnan alueelle vai yhden alueellisen ja yhden valtakunnallisen vierailun – muualta Suomesta pääkaupunkiseudulle ja pääkaupunkiseudulta muualle Suomeen. Kouluista 46 % valitsi kaksi alueellista vierailua ja 54 % yhden alueellisen ja yhden valtakunnallisen vierailun.

TAVOITTEET

Taidetestaajat tarjoaa korkealaatuisia taidevierailuja kaikille Suomen kahdeksaluokkalaisille yhdenvertaisesti ja saavutettavasti.

Arviointisovelluksen kautta saamme nuorilta palautetta ja tuomme nuorten äänen kuuluviin taidekentällä. Kausilla 2022–2024 tavoitteena on saada arvioiden määrää kasvatettua. Toistaiseksi (kausilla 2017–2022) vain noin joka kolmas taidetestaaja on antanut palautetta arviointisovelluksen kautta.

Opettajat saavat työkaluja taidesisältöjen hyödyntämiseksi työssään ja taidevierailut osataan sitoa osaksi koulutyötä. Koulujen taidevierailu- ja muu retkiosaaminen kehittyy. Taidelaitosten osaaminen kouluryhmille suunnattujen sisältöjen ja yleistyön suhteen lisääntyy. Hyvät ideat ja käytännöt leviävät erilaisten julkaisujen ja tilaisuuksien kautta koko maahan.

Ohjelman jatkorahoitus lukuvuodelle 2023–24 ja mahdollisesti pidemmällekin ajalle varmistuu. Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmasta tulee pysyvä osa suomalaista peruskoulua julkisen rahoituksen kautta.

TOIMENPITEET

Jokaisen kahdeksaluokkalaisen taidevierailumatka varmistetaan saavuttamalla 100 %:n ilmoittautumisaste myös lukuvuodelle 2023–24. Käytännössä tämä tarkoittaa noin 68 000 osallistujaa/lukuvuosi.

Arviointien merkitystä korostetaan viestinnässä kouluille ja taidelaitoksille. Taidelaitoksia pyydetään järjestämään taidevierailujen päätteeksi aikaa arvioinnille sekä muistuttamaan yleisöä arviointien teosta.

Koordinaattorit jatkavat tiivistä yhteistyötä sekä koulujen että taidelaitosten kanssa konsultoiden heitä mm. koulujen retkiosaamisen sekä taidelaitosten nuorille suuntaaman yleisötyön kehittämisessä. Taidelaitosten koulu- ja taidelaitoswebinaarien järjestämistä jatketaan. Lisäksi jatketaan systemaattisesti toteutettuja koulu- ja taidelaitoskyselyitä, joiden tulosten perusteella toimintaa kehitetään edelleen.

Toiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta tutkitaan eri tavoin ja hyvien käytänteiden dokumentointia jatketaan mm. oppaiden, videoiden, sisäisten prosessikuvausten ja muiden julkaisujen muodossa. Sen merkityksestä ja vaikuttavuudesta viestitään aktiivisesti rahoittajille ja päättäjille. Päättäjiä tavataan vaikuttamistyön merkeissä.

Kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämishanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämishanke jatkuu kesään 2023 asti. Hankkeessa liiton toimisto ja jäsenet tarjoavat osaamista kuntien kulttuuritoiminnan kehittämiseen.

Hankkeen päätehtävä on tukea kuntien kulttuuritoimintaa kulttuurikasvatussuunnitelmien edistämiseksi, jotta lapsilla ja nuorilla on yhtäläiset mahdollisuudet kokea laadukasta kulttuurikasvatusta.

TAVOITTEET

Lisätään kulttuurikasvatussuunnitelmien määrää Suomessa ja tuetaan jo olemassa olevien suunnitelmien jatkuvuutta.

Jaetaan koko maahan osaamista kulttuurikasvatussuunnitelmien edistämisestä hyödyntämällä aiemmin kulttuurikasvatuksen kentällä kehitettyjä käytäntöjä ja tietoja erilaisten julkaisujen ja tilaisuuksien kautta.

Tuotetaan uutta tietoa kulttuurikasvatussuunnitelmista. Lisätään tietoisuutta kulttuurikasvatussuunnitelmista niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisesti.

Edistetään kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisohjelman käynnistämistä.

Pyritään tekemään kulttuurikasvatussuunnitelmista pysyvä osa suomalaista peruskoulua.

TOIMENPITEET

Kunnille, joilla ei vielä ole kulttuurikasvatussuunnitelmaa, tarjotaan apua suunnitteluprosessin käynnistämiseen esimerkiksi webinaarien ja kulttuurikasvatussuunnitelma.fi-sivuston kautta. Tukea saavat myös ne kunnat, joilla on jo kulttuurikasvatussuunnitelma.

Webinaarit kokoavat yhteen eri kuntatoimijoita sekä lastenkulttuurin ammattilaisia, ja mahdollistavat osaamisen jakamisen eri toimijoiden välillä. Kulttuurikasvatussuunnitelmien edistämishankkeen webinaarit jatkuvat keväällä 2023 vähintään yhden webinaarin verran.

Kulttuurikasvatussuunnitelma.fi-sivustoa päivitetään ja tuotetaan uutta sisältöä.

Keväällä 2023 Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto tuottaa selvityksen kulttuurikasvatussuunnitelmien tilanteesta Suomessa. Selvityksen tietoja hyödynnetään kulttuurikasvatussuunnitelmien viestinnässä ja markkinoinnissa.

Kulttuurikasvatussuunnitelmien edistämistä kansainvälisesti jatketaan. Suunnitelmissa on eurooppalainen seminaari aiheesta Brysselissä. Kulttuurikasvatussuunnitelma.fi-sivuston englanninkielistä versiota päivitetään, ja suunnittelutyökäytäntä tehdään kansainvälisesti toimivampi versio.

Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorion kanssa vaikutetaan siihen, että kulttuurikasvatussuunnitelmat olisivat velvoittava osa opetussuunnitelmaa.

Tietoisuutta kulttuurikasvatussuunnitelmista lisätään tapahtumissa, joihin liitto osallistuu tai on järjestäjänä.

Harrastamisen Suomen malli

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto koordinoi Harrastamisen Suomen mallin yhteispistettä, joka toimii Opetushallituksessa. Yhteyspiste tukee ja palvelee kuntatoimijoita ja harrastuksen järjestäjiä Harrastamisen Suomen mallin toteuttamisessa.

Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla lapsille ja nuorille mieluisia ja maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä. Harrastukset järjestetään lasten ja nuorten toiveita kuunnellen. Toimintamalli suunnitellaan, rakennetaan ja kokeillaan yhdessä kuntien ja harrastuksia tuottavien tahojen kanssa.

Harrastamisen Suomen malli lisää lasten ja nuorten harrastusten saavutettavuutta sekä edistää taide- ja kulttuuriharrastusten näkyvyyttä harrastusten valikoimassa. Suomen mallin myötä lastenkulttuurialan toimijaverkosto vahvistuu.

TAVOITTEET

Harrastamisen Suomen mallin yhteyspisteen toiminnan jatko turvataan ja resursseja lisätään.

Kaikilla lapsilla ja nuorilla on oltava asuinpaikasta ja vanhempien tulotasosta riippumatta mahdollisuus harrastaa taidetta ja kulttuuria sekä osallistua lastenkulttuuritoimintaan kotikunnassaan.

Yhteyspisteen kunnille ja harrastusten järjestäjille tarjoamia palveluita kehitetään ja palvelut tavoittavat yhä useampia kuntatoimijoita sekä harrastusten järjestäjiä.

Yhteyspisteen koordinoima kuntakoordinaattoreiden verkosto laajenee.

Harrastamisen Suomen malli laajenee yhä useampaan kuntaan.

Harrastamisen Suomen malli vakiinnutetaan pysyväksi toimintamuodoksi kunnissa.

TOIMENPITEET

Harrastamisen Suomen mallin yhteyspiste kerää ja jakaa tietoa mallin hyvistä käytänteistä ja haasteista sekä kehittää mallia yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, aluehallintovirastojen sekä laajan kunta ja harrastusverkoston kanssa.

Yhteyspiste tuottaa, päivittää ja jakaa ajankohtaista sisältöä Harrastamisensuomenmalli.fi -palvelusivuston ja muiden viestintäkanavien kautta kunnille ja harrastusten järjestäjille.

Yhteyspiste luo ja kehittää verkostoja, jotka tukevat kuntien ja harrastusten järjestäjien välistä yhteistyötä sekä tietojen ja hyvien käytänteiden vaihtoa. Yhteyspiste myös auttaa kuntia löytämään harrastusten järjestäjät lasten ja nuorten toivoimiin harrastuksiin.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto tekee vaikuttamistyötä Harrastamisen Suomen mallin ja yhteyspisteen toiminnan vakiinnuttamiseksi.

Lastenkulttuuria ukrainalaispakolaisille -hanke

Opetus- ja kulttuuriministerin kesäkuussa 2022 kutsuman pyöreän pöydän keskustelun tuotoksena rahastot ja ministeriö pyysivät Suomen lastenkulttuurikeskusten liittoa ja sen verkostoa varautumaan tuottamaan taidetoimintaa pakolaisperheille Ukrainasta. Hakua valmisteltiin kesän aikana ja syyskuussa avattiin jäsenorganisaatioille haku toiminnan toteuttamiseen. Liitto haki tämän pohjalta resurssia Suomen Kulttuurirahastolta ja sai apurahan lokakuussa 2022.

TAVOITTEET

Sodan myötä Suomeen tulleille ukrainalaispakolaisille halutaan tarjota mahdollisuus viikoittaiseen kokoontumiseen taiteen äärelle. Viikoittaiset hetket tarjoavat perheille mahdollisuuden luovaan tekemiseen, tunteiden purkamiseen ja myös inklusioon suomalaisten kanssa.

Hankkeen tavoitteena on myös ohjata taidetta kotimaassaan opiskelleet pakolaislapset taiteen perusopetuksen pariin.

TOIMENPITEET

Hankkeessa toteutetaan viikoittaista toimintaa joko organisaation omissa tiloissa tai vastaanottokeskuksissa / pakolaisperheiden asuinpaikassa. Hankkeen toteuttajat seuraavat ja arvioivat tavoitteiden toteutumista eri luova tekeminen, tunteiden purkaminen ja inklusio, taiteen perusopetuksen pariin päätyminen ja kantaväestön kanssa tekemisissä oleminen.

Kulttuuriperintö lastenkulttuurissa -hanke

Vuosi 2023 on aineettoman kulttuuriperinnön teemavuosi. Verkosto osallistuu teemavuoteen Kulttuuriperintö lastenkulttuurissa -toimenpiteillä. Suomen lastenkulttuurikeskusten liitossa toimii kulttuuriperinnön teemaryhmä, joka on valmistellut hankekemusta Museovirastolle ja rahastoille. Mahdollisen rahoituksen löydyttyä teemaryhmä toimii hankkeen ohjausryhmänä.

TAVOITTEET

Hankkeessa tuotetun Lastenkulttuurin kulttuuriperintö op-
paan ja työpajojen myötä kulttuuriperintö näkyy selvemmin
yhä useamman lastenkulttuurikeskuksen ja lastenkulttuurin
ammattilaisen toiminnassa.

TOIMENPITEET

Tuotetaan Kulttuuriperintö lastenkulttuurissa -opas ja
järjestetään kulttuuriperintöön liittyviä jäsentapaamisia.

Lastenkulttuurin toimijoille järjestetään työpajoja kulttuuri-
perinnöstä.

Opasta sekä siihen liittyvää materiaalia markkinoidaan
tapahtumissa, verkostoissa ja liiton viestintäkanavissa.

Youth learning through Arts -Erasmus+ -strateginen kumppanuushanke

Youth learning through Arts -hanke yhdistää taidelähtöiset menetel-
mät nuorisotyöhön ja tuo luovan sektorin työkaluksi nuorisotyön-
tekijöille, jotka käsittelevät erilaisia nuorille tärkeitä aiheita ja kysy-
myksiä yhdessä nuorten kanssa. Hankkeen aikana nuorisotyöntekijät
oppivat taidekasvattajilta ja toisinpäin. Suomessa fokuksessa oli
ympäristötaide, Sloveniassa improvisaatio ja Puolassa syvennyttiin
saavutettavuuteen. Alkuvuodesta hanke saatetaan loppuun.

TAVOITTEET

Hanke viedään suunnitelmien mukaan loppuun yhteistyössä
hankekumppaneiden kanssa.

Hankkeessa tuotetut kolme menetelmäopasta tulevat käyttöön
ja toimivat kansainvälisinä taidekasvatuksen käyntikortteina.

TOIMENPITEET

Hankkeen loppuraportti viimeistellään alkuvuodesta.

Menetelmäoppaista viestitään tapahtumissa sekä liiton ja
hankekumppaneiden viestintäkanavissa.

Poets Of Today – Voices Of Tomorrow -hanke

Liitto on partnerina eurooppalaisessa Luova Eurooppa -hankkeessa. Hankeidea lähti slovenialaisen kumppanin kysymyksestä: “Miksi kouluissa kerrotaan vain runoilijoista, jotka ovat kuolleet aikaa sitten?” → on olemassa eläviä, tekeviä nuoria runoilijoita - runous elää!

Hankkeen tarkoituksena on viedä sanataidetta kouluihin tuke- malla koulun opetussuunnitelmaa. Hankkeessa toteutetaan myös tapahtumia ja tuotetaan kaksi julkaisua. Taiteellista työtä ostetaan 11 runoilijalta ja taiteellisen tiimin muodostavat hankkeen pää- runoilija Harri Hertell ja Vantaan kulttuuripalvelut sekä Oulun lastenkulttuurikeskus. Taiteellisen tiimin tehtäviin kuuluu runoi- lijoiden ja opettajien kouluttaminen ja toimijoiden tukeminen koulu yhteistyöhön sekä hankkeen julkaisuihin liittyvä tuotanto ja valmistelut. Taiteellinen tiimi on osa eurooppalaista taiteellista tiimiä (20 henkilöä) ja osallistuu eurooppalaisiin tapaamisiin.

TAVOITTEET

Hanke toteutetaan Suomessa suunnitelmien mukaan. Toiminta tuo uusia näkemyksiä runouden sisällyttämiseksi opetukseen yläkouluissa. Nuorille runoilijoille ja sanataitei- lijoille luodaan mahdollisuus oppia ja osallistua esiintymistä kouluissa kokeneen taiteellisen tiimin jäsenen kanssa.

Hankkeessa tuotetut kolme menetelmäopasta tulevat käyttöön ja toimivat kansainvälisinä taidekasvatuksen käynti- kortteina.

TOIMENPITEET

Toteutetaan runoilijoiden ja opettajien koulutukset ja runoi- lijoiden vierailut kouluihin.

Poetry City Walks -tapahtumat suunnitellaan ja hankkeen ensimmäinen julkaisu julkaistaan Frankfurtin kirjajessuilla lokakuussa 2023. Osallistutaan eurooppalaisiin kokouksiin. Julkaisuista viestitään liiton ja hankekumppaneiden viestintä- kanavissa.

Mind The Gap - lastenkulttuurin Luova Eurooppa hanke

Valmistellaan hankekumppaneiden kanssa Luova Eurooppa -hanketta. Hankkeessa toteutetaan kouluympäristössä kulttuurikasvatuksen kokeiluja.

TAVOITTEET

Jätetään onnistunut hakemus ja käynnistetään syksyllä kehittämishanke.

Hanke vankistaa kulttuurikasvatuksen merkitystä eurooppalaisessa koulutuksessa.

TOIMENPITEET

Hankkeessa tuotetaan paikallisia kokeiluja ja opitaan muilta mailta.

Järjestetään kulttuurikasvatuksen asiantuntijoiden pitämiä webinaareja. Webinaarit kokoavat yhteen lastenkulttuurin ammattilaisia, ja mahdollistavat osaamisen jakamisen eri toimijoiden välillä.

3.3. Lasten osallisuuden, kulttuurihyvinvoinnin ja alan kestävän kehityksen vahvistaminen

Lastenkulttuuriala tekee työtä kulttuurihyvinvoinnin, lasten ja nuorten osallisuuden ja kestävän kehityksen eteen.

Lastenkulttuurin muodot ja tavat toteuttaa sisältöjä ovat monipuolistuneet. Virtuaalinen ja digitaalinen maailma on luonut uusia tekemisen malleja ja rikastuttanut taiteen ja kulttuurin ilmaisua. Lasten ja nuorten osallisuus ja näkyminen yhteiskunnassa on saanut entistä suuremman merkityksen lastenkulttuurin toimintakentässä. Kansainvälinen Suomi on yhä moninaisempi erilaisten kieli- ja kulttuuriryhmien kautta, joka asettaa lastenkulttuurikentän uudistumiselle paljon mahdollisuuksia ja sen mukana haasteita.

TAVOITTEET

Lasten ja nuorten oma ääni saadaan kuuluviin liiton ja liiton jäsenten viestintäkanavissa. Edistetään myös lasten ja nuorten osallisuutta yhteiskunnassa ylipäättään.

Kestävä kehitys huomioidaan aiempaa enemmän lastenkulttuurin toiminnassa.

Parannetaan verkoston valmiuksia kriiseissä toimimisessa.

TOIMENPITEET

Jatketaan lastenkulttuurifoorumissa esillä ollutta osallisuusteemaa verkoston sisäisesti.

Kestävän kehityksen näkökulmia tuodaan esiin verkostolle ja muille toimijoille.

Valmistellaan hakemusta lastenkulttuurin kriisivalmiuden kehittämiseksi.

3.4 Toimiva verkosto – kehittyvä lastenkulttuuri

Liitto (jäsenet + liiton toimisto) muodostavat yhteistyössä lastenkulttuurin toimintaedellytyksiä tukevan asiantuntijaverkoston, jonka yhteisenä päämääränä on taata jokaiselle lapselle ja nuorelle kulttuuriset oikeudet kaikkialla Suomessa.

TAVOITTEET

Yhteistyö jäsenten kesken on toimivaa sekä kollegiaalinen apu ja tuki luonteva osa toimintaa. Jäsenet osallistuvat aktiivisesti viestintään ja vaikuttamistyöhön. Liiton toimisto tunnistaa ja nostaa esiin jäsenten tuottamaa asiantuntijatietoa ja viestii sitä valtakunnallisesti ulospäin. Verkostoon kuulumisen tukee jäsenen edellytyksiä toimia vaikuttavasti lastenkulttuurikentällä.

Kehitetään varsinaisten- ja yhteistyöjäsenten osallistumista liiton toimintaan.

Lastenkulttuurialan kehittämisessä onnistumisen määrittää verkoston tekemä yhteistyö – yhdessä olemme enemmän.

TOIMENPITEET

Liitto kokoaa jäsenet yhteen ja mahdollistaa yhteisen keskustelun, yhdessä kehittämisen ja yhdessä vaikuttamisen. Jäsenet työskentelevät työ- ja teemaryhmissä lastenkulttuurin edistämiseksi sekä verkostoituvat keskenään tuottaen sisältöjä ja hankkeita yhdessä. Verkoston toimintakenttää ovat lastenkulttuurin sisällöllistä kehittämistä ja yhteistyötä edistävät hankkeet. Omistajuus näissä hankkeissa voi olla joko jäsenten keskinen tai yhteinen liiton kanssa. Kumppaneita voivat olla myös liiton ulkopuoliset toimijat.

Liiton jäsenmäärän ja toiminnan kasvaessa sisäisen viestinnän toimivuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Sisäistä viestintää kehitetään yhdessä viestintäryhmän kanssa sekä suoralla palautteen keräämisellä jäseniltä. Verkoston toimintaa tuetaan jäsentapaamisten ja koulutusten avulla. Jäsenten työ- ja teemaryhmät edistävät lastenkulttuurin verkostoitumista ja kehittämistä. Verkoston toiminnassa edistetään lapsilähtöisyyttä, lasten kuulemistä, osallisuutta ja saavutettavuutta.

Toimintavuonna järjestetään kaksi isoa ja merkittävää verkostoitumis- ja koulutustapahtumaa, Kevätpäivät ja Valtakunnallinen lastenkulttuurifoorumi syksyllä.

Verkoston näkyvyyttä ja asiantuntijuutta tuodaan esille liiton viestintäkanavien lisäksi myös vuosittaisessa Lastenkulttuurin juhlatviikko -kampanjassa sekä Lapsen oikeuksien viikolla.

3.4.1 Kansainvälinen lastenkulttuuri

Kansainvälinen yhteistyö ja näkyvyys ovat osa liiton toimintaa. Liitto toimii niin eri yhteistyöverkostoissa ja kansainvälisissä kattojärjestöissä kuin osallistumalla eurooppalaisiin hankkeisiin. Tätä työtä tullaan jatkamaan myös toimintavuonna.

TAVOITTEET

Liitto nähdään osaavana kansainvälisten hankkeiden koordinaattorina ja hankekumppanina, ja hankkeiden avulla lastenkulttuurin asiaa edistetään kansainvälisesti.

Liitto toimii aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa sekä kattojärjestöissä nostamalla esiin suomalaisen lastenkulttuurin parhaita käytäntöjä.

Jäsenet kokevat liiton kansainvälisen työn hyödylliseksi.

TOIMENPITEET

Liitto on mukana Luova Eurooppa -hankkeessa Poets of Today - Voices Of Tomorrow ja hakee toista Luova Eurooppa -hankerahoitusta. Viedään onnistuneesti loppuun Youth learning through Arts -Erasmus+ - strateginen kumppanuushanke.

Osallistutaan jäsenenä European Network of Cultural Centers:n (ENCC) toimintaan. ENCC:n työryhmiin osallistuu toimijoita liiton toimistolta ja jäsenistöstä. Osallistutaan ENO-verkoston toimintaan jäsenenä mahdollisuuksien mukaan. Liiton toiminnanjohtaja Alekski Valta jatkaa ENO verkoston hallituksessa.

Viestitään jäsenille säännöllisesti kansainvälisestä yhteistyöstä ja toteutetaan kansainvälisyysysteemaisia jäsentapaamisia. Informoidaan jäseniä valmisteilla olevista eurooppalaisista hankkeista.

Kehitetään toimintamalli, jolla liiton ja jäsenten kansainväliset verkostot ja kokemukset saadaan jaettava ja hyödynnettyä jäsenistölle.

Jatketaan lastenkulttuurin englanninkielisiä uutiskirjeitä, joita julkaistaan 3 kertaa vuodessa.

Jatketaan keskustelua Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 hakeneiden kaupunkien kanssa lastenkulttuurin sisältöjen ja yhteishankkeen edistämiseksi.

5 Talous

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton tulot muodostuvat opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksesta, EU:n Luova Eurooppa -hankkeesta ja Suomen Kulttuurirahaston hankerahoituksesta. Suomen Kulttuurirahaston, Svenska Kulturfondenin ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelman rahoituksesta tulee suurin tulo-osuus. Näiden lisäksi jäsenmaksut, varainhankinnan toimenpiteet sekä Tampereen kaupungin tilatuki muodostavat tulopuolen. Vuoden 2022 jäsenmaksut olivat 450 euroa varsinaisilta jäseniltä ja 50 euroa informaatiojäseniltä. Vuoden 2023 jäsenmaksut vahvistaa syyskokous 2.11.2022.

Menot muodostuvat ennen kaikkea henkilöstökustannuksista, palveluiden ostoista, viestinnän kuluista, jäsentilaisuuksista sekä hallinnointikuluista.

Talouden hoidosta vastaa viime kädessä liiton hallitus, ja käytännön taloudenhoidon toimenpiteet toteuttaa toiminnanjohtaja hallituksen linjausten mukaan apunaan hallintosihteeri. Palkkahallinto ja kirjanpito tehdään ulkopuolisella asiantuntijalla. Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelman päälliköllä on vastuu ohjelman taloudesta, ja hallintosihteeri vastaa käytännön taloushallinnon toimenpiteistä.

Yksityiskohtainen suunnitelma liiton taloudesta vuonna 2023 kuvataan liitteessä 2, Talousarvio.